Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

22 януари 2013 година*

„Директива 2010/13/ЕС — Доставяне на аудио-визуални медийни услуги — Член 15, параграф 6 — Валидност — Събития от значителен обществен интерес, които са предмет на изключителни права на телевизионно излъчване — Право на достъп до такива събития на телевизионните оператори за целите на изготвянето на кратки новинарски репортажи — Ограничаване на евентуална финансова компенсация за носителя на изключителното право до размера на допълнителните разходи, възникнали във връзка с предоставянето на този достъп — Харта на основните права на Европейския съюз — Членове 16 и 17 — Пропорционалност“

По дело C-283/11

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Bundeskommunikationssenat (Австрия) с акт от 31 май 2011 г., постъпил в Съда на 8 юни 2011 г., в рамките на производство по дело

Sky Österreich GmbH

срещу

Österreichischer Rundfunk,

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от: г-н V. Skouris, председател, г-н K. Lenaerts, заместник-председател, г-н A. Tizzano, г-н M. Ilešič, г-н T. von Danwitz (докладчик) и г-н J. Malenovský, председатели на състави, г-н A. Borg Barthet, г-н U. Lõhmus, г-н J.-C. Bonichot, г-жа C. Toader, г-н J.-J. Kasel, г-н M. Safjan и г-н D. Šváby, съдии,

генерален адвокат: г-н Y. Bot,

секретар: г-жа A. Impellizzeri, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 24 април 2012 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за Sky Österreich GmbH, от G. Engin-Deniz, Rechtsanwalt,

— за Österreichischer Rundfunk, от S. Korn, Rechtsanwalt,

— за германското правителство, от г-н T. Henze и г-н J. Möller, в качеството на представители,

* Език на производството: немски.

— за полското правителство, от г-н M. Szpunar, в качеството на представител,

— за Европейския парламент, от г-жа R. Kaškina и г-н U. Rösslein, в качеството на представители,

— за Съвета на Европейския съюз, от г-жа R. Liudvinaviciute-Cordeiro и г-н J. Herrmann, в качеството на представители,

— за Европейската комисия, от г-н G. Braun, както и от г-жа S. La Pergola и г-жа C. Vrignon, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 12 юни 2012 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до валидността на член 15, параграф 6 от Директива 2010/13/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 10 март 2010 година за координирането на някои разпоредби, установени в закони, подзаконови и административни актове на държавите членки, отнасящи се до предоставянето на аудио-визуални медийни услуги (Директива за аудио-визуалните медийни услуги) (ОВ L 95, стр. 1, поправка в ОВ L 263, стр. 15).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между Sky Österreich GmbH (наричано по-нататък „Sky“) и Österreichischer Rundfunk (наричано по-нататък „ORF“) във връзка с финансовите условия, при които последното има право да получи достъп до сателитния сигнал за изготвяне на кратки новинарски репортажи.

Правна уредба

Правото на Съюза

Директива 2007/65/ЕО

3 Директива 89/552/ЕИО на Съвета от 3 октомври 1989 година относно координирането на някои разпоредби от законовите, подзаконовите и административните актове на държавите членки, отнасящи се до упражняването на дейности по телевизионно разпространение (ОВ L 298, стр. 23; Специално издание на български език, 2007 г., глава 6, том 1, стр. 215) е изменена с Директива 2007/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2007 г. (ОВ L 332, стр. 27). С член 1, точка 9 последната въвежда в Директива 89/552 член 3к, предвиждащ правото на всеки телевизионен оператор да използва, за целите на изготвянето на кратки новинарски репортажи, кратки откъси от сигнала на излъчващия оператор на събития от значителен обществен интерес, правата за чието излъчване са придобити по силата на изключително основание.

4 Що се отнася до евентуална финансова компенсация, параграф 6 от този член 3к предвижда, че тя не следва да надхвърля допълнителните разходи, пряко възникнали във връзка с осигуряването на достъп.

5 Съгласно член 3, параграф 1, първа алинея от Директива 2007/65 държавите членки е трябвало да приемат необходимите законови, подзаконови и административни разпоредби, за да се съобразят с Директивата, до 19 декември 2009 г.

6 Директива 2007/65, съгласно член 4 от нея, влиза в сила в деня след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*, а именно на 19 декември 2007 г.

Директива 2010/13

7 Директива 89/552, изменена с Директива 2007/65, е отменена с член 34, първа алинея от Директива 2010/13, съображение 48 от която гласи:

„Телевизионните оператори могат да получат изключителни права на телевизионно излъчване върху събития от значителен обществен интерес. Важно е обаче да се насърчава плурализмът чрез разнообразие от продуциране и подреждане в програмна схема на новини в целия Съюз и да се уважават принципите, установени в член 11 от Хартата на основните права на [Европейския] съюз [наричана „Хартата“]“.

8 Съображение 55 от Директива 2010/13 предвижда следното:

„За да се съхрани основната свобода за получаване на информация и да се гарантира, че интересите на зрителите в Съюза са изцяло и надлежно защитени, упражняващите изключителни права на телевизионно излъчване по отношение на събитие от значителен обществен интерес следва да предоставят на други телевизионни оператори правото да използват кратки откъси с цел създаване на общи новинарски предавания при справедливи, разумни и недискриминационни условия и при надлежно зачитане на изключителните права. Тези условия се съобщават своевременно преди провеждането на събитието от значителен обществен интерес, за да се даде на останалите достатъчно време да упражнят това право. […] Такива кратки откъси могат да бъдат използвани за излъчвания в целия ЕС и не следва да надвишават деветдесет секунди. Правото на достъп до кратки откъси следва да се прилага на трансгранична основа само когато е необходимо. Следователно телевизионен оператор следва първо да търси достъп от установен в същата държава членка телевизионен оператор, който има изключителни права върху събитието от значителен обществен интерес.

Понятието „общи новинарски предавания“ не следва да обхваща сглобяването на кратки откъси в предавания с развлекателна цел. […]“.

9 Член 15 от същата директива гласи:

„1. Държавите членки гарантират, че за целите на кратките новинарски репортажи всеки телевизионен оператор, установен в Съюза, има достъп на справедлива, разумна и недискриминационна основа до събития, които са от значителен обществен интерес и се предават по силата на изключително основание от телевизионен оператор под тяхна юрисдикция.

2. Съответно, ако друг оператор, установен в същата държава членка като искащия достъп оператор, е придобил изключителни права върху събитието от значителен обществен интерес, достъп се иска от въпросния оператор.

3. Държавите членки гарантират сигурността на такъв достъп, като позволяват на телевизионните оператори свободно да избират кратки откъси от сигнала на излъчващия оператор, като същите са най-малко задължени да посочат източника си, освен ако това е невъзможно по практически причини.

4. Като алтернатива на параграф 3 държавите членки може да въведат равностойна система за достъп на справедлива, приемлива и недискриминационна основа с други средства.

5. Кратки откъси се използват единствено за общи новинарски предавания и могат да бъдат използвани в аудио-визуални медийни услуги по заявка само ако същото предаване се предлага на запис от същия доставчик на медийни услуги.

6. Без да се засягат параграфи 1—5 по-горе, държавите членки гарантират, в съответствие с техните правни системи и практики, че са определени редът и условията относно осигуряването на такива кратки откъси, и по-специално по отношение на всякакви споразумения за компенсация, максималната продължителност на кратките откъси и времевите ограничения относно излъчването им. Когато се предвижда компенсация, тя не надхвърля преките допълнителни разходи за осигуряването на достъп“.

Националното право

10 Федералният закон за упражняването на изключителни права на телевизионно излъчване (Bundesgesetz über die Ausübung exklusiver Fernsehübertragungsrechte (Fernseh-Exklusivrechtegesetz) BGBl. I, 85/2001) до 30 септември 2010 г. е предвиждал в член 5, параграф 4, че в отсъствието на доброволно споразумение между съответните телевизионни оператори, Bundeskommunikationssenat решава дали трябва да бъде дадено право на излъчване на кратки новинарски репортажи на конкретен телевизионен оператор, и ако случаят е такъв — при какви условия.

11 От 1 октомври 2010 г. посоченият член 5, параграф 4, във връзка с параграф 2 от този член, предвижда, че телевизионният оператор, който е придобил изключителните права за излъчване на събитие от значителен обществен интерес и който е длъжен при поискване да осигури правото на всеки друг телевизионен оператор да изготвя, на базата на сигнала, кратки новинарски репортажи за целите на излъчване, може да изисква единствено заплащането на допълнителните разходи, пряко възникнали във връзка с предоставянето на достъп до сигнала.

12 Bundeskommunikationssenat е уреден с Федералния закон за учредяване на KommAustria и Bundeskommunikationssenat (Bundesgesetz über die Einrichtung einer Kommunikationsbehörde Austria und eines Bundeskommunikationssenates, BGBl. I, № 32/2001, наричан по-нататък „KOG“), с цел да осъществява контрол над решенията на Kommunikationsbehörde Austria (регулаторният орган в областта на комуникациите, наричан по-нататък „KommAustria“) и с цел да упражнява юридически контрол над ORF като колегиален орган с квота от магистрати по смисъла на член 20, параграф 2 от Основния федерален закон (Bundes-Verfassungsgesetz).

13 Член 36, параграфи 1—3 от KOG, в редакцията му, действаща към момента на настъпване на фактите, предвижда:

„1. Към Федералното канцлерство се учредява Bundeskommunikationssenat, който контролира решенията на KommAustria […].

2. Bundeskommunikationssenat се произнася като последна инстанция по жалби срещу решения на KommAustria[…], с изключение на жалбите по административнонаказателни дела.

3. Решенията на Bundeskommunikationssenat не подлежат на отмяна или на изменение по административен ред. Решенията му могат да бъдат обжалвани пред Verwaltungsgerichtshof [Административен съд]“.

14 Съгласно член 37, параграфи 1 и 2 от KOG:

„1. Bundeskommunikationssenat е съставен от петима членове, трима от които са съдии. Членовете на Bundeskommunikationssenat са независими при упражняването на своите функции и не могат да получават никакви указания или заповеди. Bundeskommunikationssenat избира председател и заместник-председател между своите членове, които имат качеството на магистрати.

2. Членовете на Bundeskommunikationssenat се назначават от федералния президент по предложение на федералното правителство за срок от шест години. За всеки член се назначава заместник, който го замества, когато е възпрепятстван да изпълнява задълженията си“.

15 Съгласно член 20, параграф 2 от Закона за Федералния конституционен съд:

„Законодателят може да освободи орган,

[…]

3. който е учреден като колегиален орган и се произнася като последна инстанция, чиито решения не подлежат нито на отмяна, нито на изменение по административен ред и в състава на който участва поне един съдия,

[…]

от неговото задължение да изпълнява инструкциите на йерархически горестоящ орган […]“.

Спорът по главното производство и преюдициалният въпрос

16 Sky получава разрешение от KommAustria да излъчва по сателит кодираната цифрова телевизионна програма „Sky Sport Austria“. С договор от 21 август 2009 г. това дружество придобива изключителните права за излъчването в Австрия на срещите от Лига Европа на УЕФА за сезони от 2009/2010 г. до 2011/2012 г. Съгласно предоставената от самото него информация лицензионната такса и продуцентските разходи на Sky възлизат годишно на няколко милиона евро.

17 На 11 септември 2009 г. Sky и ORF сключват договор за предоставяне на последното на правото да изготвя кратки новинарски репортажи и предвиждащо заплащане за тях в размер на 700 EUR на минута. Във връзка с това заплащане страните ограничават срока на действие на договор до влизането в сила на изменението на член 5 от Федералния закон за упражняването на изключителни права на телевизионно излъчване, а именно до 1 октомври 2010 г.

18 По искане на ORF, подадено през ноември 2010 г., KommAustria решава, че Sky е длъжно като носител на изключителните права за телевизионно излъчване да предостави на ORF правото да изготвя кратки новинарски репортажи, без да може да изисква заплащане, по-голямо от допълнителните разходи, пряко възникнали във връзка с предоставянето на достъп до сателитния сигнал, като в конкретния случай тези разходи са били с нулев размер. Едновременно с това този орган определя условията, при които посоченото право е могло да бъде упражнявано от ORF. Двете страни обжалват това решение пред Bundeskommunikationssenat.

19 В своя акт за отправяне на преюдициалното запитване във връзка с допустимостта последният се позовава на преюдициалното запитване, по което е произнесено Решение от 18 октомври 2007 г. по дело Österreichischer Rundfunk (C-195/06, Сборник, стр. I-8817), и преценява, че в

конкретния случай той също трябва да бъде разглеждан като юрисдикция по смисъла на член 267 ДФЕС, като се има предвид, че нормите за компетентност, които се прилагат по настоящото дело и по това, по което е постановено посоченото съдебно решение, са едни и същи.

20 По същество Bundeskommunikationssenat преценява, че правото на изготвяне на кратки новинарски репортажи съставлява намеса в упражняването на правото на собственост, така както то е предвидено в член 17 от Хартата, на телевизионния оператор, който е придобил по силата на договор изключителните права за излъчване на събития от значителен обществен интерес (наричан „носителят на изключителни права на телевизионно излъчване“).

21 Що се отнася по-конкретно до член 52, параграф 1 от Хартата, Bundeskommunikationssenat си задава въпроса дали разпоредба от директива, която възпрепятства властите на държава членка да предвидят обезщетение, имащо за цел да компенсира посочената намеса в правото на собственост, е в съответствие с принципа на пропорционалност. Той счита, че член 15, параграф 6 от Директива 2010/13, който предвижда, че държавите членки са длъжни да определят реда и условията във връзка с правото на изготвяне на кратки новинарски репортажи, не би могъл да компенсира такава намеса. Bundeskommunikationssenat преценява, че е необходимо, по-конкретно от гледна точка на принципа на пропорционалност, да се приеме норма, която да позволи да се отчитат обстоятелствата във всеки конкретен случай, и по-конкретно предметът на изключителните права за телевизионно излъчване, както и сумата, платена от притежателя за придобиването на тези права, с цел да се определи подходяща финансова компенсация.

22 Според Bundeskommunikationssenat член 15 от Директива 2010/13 се оказва особено спорен, когато изключителното право е придобито преди влизането в сила на тази разпоредба, а искането за предоставяне на право за изготвяне на кратки новинарски репортажи е подадено след влизането в сила на националната разпоредба, с която се транспонира същият този член 15.

23 В този контекст Bundeskommunikationssenat посочва решения на Bundesverfassungsgericht (Федерален конституционен съд) (Германия) и на Verfassungsgerichtshof (Конституционен съд) (Австрия), съгласно които безвъзмездното предоставяне на правото да се изготвят кратки новинарски репортажи е непропорционално и поради това нарушава свободата на упражняване на занятие по смисъла на член 12 от Основния закон на Германия (Grundgesetz), както и правото на собственост по смисъла на член 5 от австрийския Основен закон за общите права на гражданите (Staatsgrundgesetz über die allgemeinen Rechte der Staatsbürger) и на член 1 от Първия допълнителен протокол към европейската Конвенция за правата на човека и основните свободи, подписан в Париж на 20 март 1952 г. (наричан по-нататък „Допълнителният протокол“).

24 При тези условия Bundeskommunikationssenat решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Съвместим ли е член 15, параграф 6 от [Директива 2010/13]) с членове 16 и 17 от [Хартата], както и с член 1 от Допълнителния протокол […]?“.

По преюдициалния въпрос

По допустимостта

25 В самото начало следва да се провери качеството на „юрисдикция“ по смисъла на член 267 ДФЕС на Bundeskommunikationssenat в контекста на настоящото дело и вследствие от това — на допустимостта на преюдициалното запитване.

26 За да прецени дали запитващият орган притежава качеството на „юрисдикция“ по смисъла на член 267 ДФЕС — въпрос, който се решава единствено от правото на Съюза, — Съдът взема предвид съвкупност от елементи, каквито са законоустановеният характер на органа, постоянното му естество, задължителността на неговата юрисдикция, състезателността на производството пред него, прилагането от органа на правни норми и независимостта му. (Решение от 14 юни 2011 г. по дело Miles и др., C-196/09, Сборник, стр. I-1505, точка 37 и цитираната съдебна практика).

27 Съдът вече е имал повод да обсъжда качеството на Bundeskommunikationssenat на юрисдикция по смисъла на член 234 ЕО по дело Österreichischer Rundfunk, по което е постановено посоченото по-горе решение. В това отношение той е преценил в точки 19—21 от него, че въз основа на разпоредбите относно устройството и дейността на Bundeskommunikationssenat, приложими към посоченото по-горе дело, този орган трябва да бъде разглеждан като юрисдикция по смисъла на член 234 ЕО.

28 В настоящото дело се прилагат разпоредби относно устройството и дейността на Bundeskommunikationssenat, които имат същото съдържание като разпоредбите, които са били приложими по дело Österreichischer Rundfunk , по което е поставено посоченото по-горе решение. При тези условия Bundeskommunikationssenat трябва да се разглежда и по настоящото дело като юрисдикция по смисъла на член 267 ДФЕС.

29 От предходното следва, че преюдициалното запитване, отправено от Bundeskommunikationssenat, е допустимо.

По съществото на спора

30 Със своя въпрос Bundeskommunikationssenat иска по същество от Съда да обсъди валидността на член 15, параграф 6 от Директива 2010/13 в светлината на член 16 и член 17, параграф 1 от Хартата, както и на член 1 от Допълнителния протокол. По-конкретно той си задава въпроса дали на основание на този член 15, параграф 6 може да бъде установено нарушение на основни права на носителя на изключителното право за телевизионно излъчване, поради обстоятелството че този носител е длъжен да разреши изготвянето на кратки новинарски репортажи на всеки друг телевизионен оператор, установен в Европейския съюз, без да може да изисква финансова компенсация, надхвърляща допълнителните разходи, пряко възникнали във връзка с предоставянето на достъп до сигнала.

Относно член 17 от Хартата

31 Член 17, параграф 1 от Хартата предвижда, че „[в]секи има право да се ползва от собствеността на имуществото, което е придобил законно, да го ползва, да се разпорежда с него и да го завещава. Никой не може да бъде лишен от своята собственост, освен в обществена полза, в предвидените със закон случаи и условия и срещу справедливо и своевременно обезщетение за понесената загуба. Ползването на имуществото може да бъде уредено със закон до степен, необходима за общия интерес“.

32 Директива 2010/13 предвижда в член 15, параграф 1, че всеки телевизионен оператор, установен в Съюза, трябва има достъп до събития, които са от значителен обществен интерес и се предават по силата на изключително основание от телевизионен оператор за целите на изготвянето на кратки новинарски репортажи. Съгласно параграф 3 от същия член такъв достъп по принцип се осигурява с предоставянето на достъп до сигнала на телевизионния оператор, който извършва излъчването, сигнал, от който те могат свободно да избират кратки откъси. Съгласно параграф 6 от посочения член 15, когато се предвижда компенсация в полза на носителя на изключителните права, тя не надхвърля допълнителните разходи, пряко възникнали във връзка с предоставянето на достъп до сигнала.

33 Разпоредби със същото съдържание като посочените в предходната точка вече са се съдържали в член 3к от Директива 89/552, изменена с Директива 2007/65.

34 При тези условия се поставя въпросът дали гаранциите, които са предвидени в член 17, параграф 1 от Хартата, реално се разпростират и по отношение на изключителни права за телевизионно излъчване, придобити на договорно основание. Закрилата, предоставяна от този член, се отнася не само до обикновени интереси или възможности от търговско естество, чийто несигурен характер се обуславя от самата същност на търговската дейност (Решение от 9 септември 2008 г. по дело FIAMM и др./Съвет и Комисия, C-120/06 P и C-121/06 P, Сборник, стр. I-6513, точка 185, както и цитираната съдебна практика), но и до права с имуществена стойност, от които от гледна точка на правния ред възниква едно придобито правно положение, позволяващо самостоятелно упражняване на тези права от и в полза на техния носител.

35 Разбира се, изключителните права за телевизионно излъчване се предоставят възмездно, по силата на договорна клауза, на телевизионни оператори, като на последните се разрешава да излъчват определени събития на изключително основание, което има за последица да изключи възможността за други телевизионни оператори да извършат каквото и да е телевизионно излъчване на тези събития. Затова тези права трябва да бъдат разглеждани не като съставляващи обикновени интереси или възможности от търговско естество, а като права с имуществена стойност.

36 Същевременно обаче, от гледна точка на обстоятелствата по делото в главното производство, се поставя въпросът дали разглежданите изключителни права съставляват придобито правно положение по смисъла на точка 34 от настоящото решение.

37 В това отношение правото на Съюза налага още с влизането в сила на Директива 2007/65, а именно на 19 декември 2007 г., да бъде гарантирано правото на телевизионните оператори да изготвят кратки новинарски репортажи за събития от значителен обществен интерес, които са предмет на изключителни права за телевизионно излъчване, без да могат носителите на такова право да изискват финансова компенсация, която да надхвърля допълнителните разходи, пряко възникнали във връзка с предоставянето на достъп до сигнала.

38 От гледна точка на това законодателство на Съюза, което държавите членки са длъжни да транспонират във вътрешния си правен ред, договорна клауза като разглежданата в главното производство не би могла да предостави на телевизионен оператор придобито правно положение, закриляно от член 17, параграф 1 от Хартата, което да позволи на последния да упражнява самостоятелно своето право на излъчване, така както то е предвидено в точка 34 от настоящото решение, в смисъл, че той е могъл, въпреки императивното съдържание на Директива 2007/65, да изисква компенсация, която да надхвърля разходите, пряко възникнали във връзка с предоставянето на достъп до сигнала.

39 Всъщност икономически оператор като Sky Österreich, придобил по силата на договор след влизането в сила на Директива 2007/65 на 19 декември 2007 г. изключителни права за телевизионно излъчване, по-конкретно на 21 август 2009 г., не би могъл да има основание от гледна точка на правото на Съюза да се позовава на придобито правно положение, закриляно от член 17, параграф 1 от Хартата, щом като държавите членки са имали задължението да транспонират тази директива, което е могло да бъде извършено във всеки момент и е трябвало във всички случаи да бъде осъществено най-късно до 19 декември 2009 г.

40 При тези условия носител на изключителни права на телевизионно излъчване за събития от значителен обществен интерес не би могъл да се позове на закрилата, която дава член 17, параграф 1 от Хартата.

Относно член 16 от Хартата

41 Член 16 от Хартата предвижда, че „[с]вободата на стопанската инициатива се признава в съответствие с правото на Съюза и с националните законодателства и практики“.

42 Закрилата, която посоченият член 16 дава, включва свободата да се упражнява икономическа или търговска дейност, свободата на договаряне и свободната конкуренция, видно от разясненията относно този член, които съгласно член 6, параграф 1, трета алинея ДЕС и член 52, параграф 7 от Хартата трябва да се вземат предвид при нейното тълкуване (Решение от 22 декември 2010 г. по дело DEB, C-279/09, Сборник, стр. I-13849, точка 32).

43 Освен това свободата на договаряне включва по-конкретно свободния избор на икономически партньор (вж. в този смисъл Решение от 10 юли 1991 г. по дело Neu и др., C-90/90 и C-91/90, Recueil, стр. I-3617, точка 13), както и свободното определяне на цената за конкретна престация (вж. в този смисъл Решение от 22 март 2007 г. по дело Комисия/Белгия, C-437/04, Сборник, стр. I-2513, точка 51, както и Решение от 19 април 2012 г. по дело F-Tex, C-213/10, точка 45).

44 Член 15 от Директива 2010/13 има за последица, видно от точки 35 и 37 от заключението на генералния адвокат, че носителят на изключителни права за телевизионно излъчване не може свободно да избира телевизионните оператори, с които той сключва договор за предоставяне на правото за изготвяне на кратки новинарски репортажи. Също така с оглед на параграф 6 на този член — разпоредбата, във връзка с която запитващата юрисдикция отправя въпрос до Съда — носителят на изключителни права за телевизионно излъчване не може свободно да взема решение за цената, на която той да осигури достъп до сигнала за целите на изготвянето на кратки новинарски репортажи Тази разпоредба по-конкретно не допуска този носител да поиска от телевизионните оператори, които изготвят кратки новинарски репортажи, да участват в разходите за закупуване на изключителните права за телевизионно излъчване. При тези условия този член 15, параграф 6 съставлява намеса в свободата на стопанската инициатива на носителите на изключителни права за телевизионно излъчване.

45 Същевременно съгласно практиката на Съда свободата на стопанската инициатива не е абсолютна, а трябва да се разглежда във връзка с нейната функция в обществото (вж. в този смисъл Решение от 9 септември 2004 г. по дело Испания и Финландия/Парламент и Съвет, C-184/02 и C-223/02, Recueil, стр. I-7789, точки 51 и 52, както и Решение от 6 септември 2012 г. по дело Deutsches Weintor, C-544/10, точка 54 и цитираната съдебна практика).

46 Въз основа на тази съдебна практика и с оглед на текста на член 16 от Хартата, който се различава от този на останалите основни свободи, прогласени в дял II от нея, като същевременно е близък до текста на някои разпоредби от дял IV от същата тази Харта,

свободата на стопанската инициатива може да бъде предмет на многобройни видове намеса на публичната власт, които са в състояние да въведат, в общия интерес, ограничения за упражняването на стопанската дейност.

47 Това обстоятелство обаче намира своето отражение в начина, по който следва да се приложи принципът за пропорционалност по силата на член 52, параграф 1 от Хартата.

48 Съгласно тази разпоредба всяко ограничаване на упражняването на правата и свободите, признати от Хартата, трябва да бъде предвидено в закон и да зачита основното съдържание на същите права и свободи, като при спазване на принципа на пропорционалност ограничения могат да бъдат налагани само ако са необходими и ако действително отговарят на признати от Съюза цели от общ интерес или на необходимостта да се защитят правата и свободите на други.

49 В това отношение следва да се установи, че член 15, параграф 6 от Директива 2010/13 не засяга същностното съдържание на свободата на стопанската инициатива. Всъщност тази разпоредба не възпрепятства упражняването на предприемаческата дейност като такава от страна на носителя на изключителните права за телевизионно излъчване. Освен това тя не изключва възможността този носител да използва това свое право, като самият той излъчва съответното събитие срещу заплащане или с договор отстъпва това право срещу заплащане на друг телевизионен оператор или на друг икономически субект.

50 Що се отнася до пропорционалността на установената намеса, следва да се припомни, че принципът на пропорционалност, съгласно постоянната практика на Съда, изисква актовете на общностните институции да не надхвърлят границите на подходящото и необходимото за постигането на легитимните цели, следвани от разглежданата правна уредба, като се има предвид, че когато съществува избор между няколко подходящи мерки, трябва да се прибегне до мярката, която създава най-малко ограничения, а породените от нея неудобства не трябва да са несъразмерни с тези цели (Решение от 8 юли 2010 г. по дело Afton Chemical, C-343/09, Сборник, стр. I-7027, точка 45 и Решение от 23 октомври 2012 г. по дело Nelson и др., C-581/10 и C-629/10, точка 71, както и цитираната съдебна практика).

51 В това отношение следва да се изтъкне най-напред, че търговията с изключителни права върху събития от значителен обществен интерес понастоящем се разраства и е в състояние да ограничи в голяма степен достъпа на обществеността до информацията относно тези събития. В това отношение член 15 от Директива 2010/13 има за цел, видно от съображения 48 и 55 от същата, защитата на основната свобода да се получава информация, гарантирана от член 11, параграф 1 от Хартата, и насърчаването на плурализма чрез разнообразие от продуциране и подреждане в програмна схема на новини в Съюза, закрилян от параграф 2 от същия член 11.

52 Запазването на свободите, закриляни от член 11 от Хартата, безспорно съставлява цел от общ интерес (вж. в този смисъл Решение от 13 декември 2007 г. по дело United Pan-Europe Communications Belgium и др., C-250/06, Сборник, стр. I-11135, точка 42), чието значение в едно демократично и плуралистично общество следва да се подчертае (вж. в този смисъл Решение от 22 декември 2008 г. по дело Kabel Deutschland Vertrieb und Service, C-336/07, Сборник, стр. I-10889, точка 33 и Решение от 6 септември 2011 г. по дело Patriciello, C-163/10, Сборник, стр. I-7565, точка 31). Това значение е особено очевидно в случаите на събития от голям обществен интерес. Следователно се налага изводът, че член 15 от Директива 2010/13 действително преследва цел от общ интерес.

53 Също така член 15, параграф 6 от Директива 2010/13 е в състояние да гарантира постигането на преследваната цел. Всъщност тази разпоредба дава възможност на всеки телевизионен оператор да изготвя кратки новинарски репортажи и по този начин да информира обществеността за събития от голям интерес за последната, които са предмет на търговия на изключително

основание, като гарантира на тези оператори достъп до посочените събития. Този достъп им е гарантиран независимо, от една страна, от тяхната търговска сила и от финансовите им възможности, както и, от друга страна, от цената, заплатена за придобиването на изключителните права за телевизионно излъчване, от договарянето с носителите на такива права и от мащабите на съответните събития.

54 Що се отнася, накрая, до необходимия характер на такава правна уредба, следва да се посочи, че една принудителна в по-малка степен мярка определено би се състояла в това да се предвиди финансова компенсация за носителите на изключителните права за телевизионно излъчване, надхвърляща разходите, възникнали пряко във връзка с предоставянето на достъп до сигнала, имаща за цел по-конкретно телевизионните оператори, които изготвят кратки новинарски репортажи, да участват в разходите по закупуването на тези изключителни права.

55 Същевременно обаче изглежда, че подобна уредба, която би била с по-малка степен на принуда, не би гарантирала постигането на целта, преследвана от член 15, параграф 6 от Директива 2010/13, по толкова ефикасен начин като произтичащата от прилагането на тази разпоредба. Всъщност правна уредба, която предвижда финансова компенсация за носителите на изключителните права за телевизионно излъчване, надхвърляща разходите, възникнали пряко във връзка с осигуряването на достъп до сигнала, и изчислявана по допълнителни критерии, като например по-конкретно цената, заплатена за закупуването на такова право и/или мащабите на разглежданото събитие, би могла, в зависимост от метода за изчисляване на размера на прилаганата компенсация и финансовите възможности на телевизионните оператори, които желаят да получат достъп до сигнала, да се окаже в състояние да обезсърчи, дори в някои случаи да възпрепятства определени телевизионни оператори да поискат достъп за целите на изготвянето на кратки новинарски репортажи и по този начин да ограничи в значителна степен достъпа на обществеността до информацията.

56 В замяна на това член 15, параграф 6 от Директива 2010/13 гарантира на всеки телевизионен оператор достъп до събитието, който се осъществява, в съответствие с параграф 1 от същия член, при спазване на принципа на равното третиране и е напълно независим от обстоятелствата, посочени в предходната точка от настоящото съдебно решение, като по този начин поставя всеки телевизионен оператор в състояние да изготвя действително кратки новинарски репортажи.

57 При тези условия законодателят на Съюза основателно е съобразил, че правна уредба, която предвижда финансова компенсация за носителите на изключителните права за телевизионно излъчване, надхвърляща разходите, възникнали пряко във връзка с предоставянето на достъп до сигнала, не би дала възможност преследваната цел да се постигне по толкова ефикасен начин, колкото правна уредба като предвидената в член 15, параграф 6 от Директива 2010/13, която ограничава евентуалната финансова компенсация до размера на тези разходи, и че следователно тази правна уредба е необходима.

58 И накрая, що се отнася до евентуално непропорционалния характер на член 15, параграф 6 от Директива 2010/13, запитващата юрисдикция си задава по същество въпроса дали задължението на държавите членки, предвидено в тази разпоредба, да определят реда и условията относно правото за изготвяне на кратки новинарски репортажи създава подходящ баланс между изискванията, произтичащи от основната свобода за получаване на информация, и тези на свободата на стопанската инициатива. Тя преценява, че единствено норма, която предвижда заплащането на финансова компенсация, съобразена с предмета на разглежданите изключителни права за телевизионно излъчване, както и със сумата, заплатена от носителя за закупуването на тези права, би трябвало да се приема за пропорционална.

59 В това отношение следва да се констатира, че законодателят на Съюза е трябвало да установи баланс между, от една страна, свободата на стопанската инициатива, и от друга страна, основната свобода на гражданите на Съюза да получават информация, свободата, както и плурализмът на медиите.

60 Когато се разглеждат няколко основни права и свободи, закриляни от правния ред на Съюза, преценката за евентуално непропорционалния характер на конкретна разпоредба от правото на Съюза трябва да се извършва при спазване на необходимото съчетаване на изискванията, свързани със защитата на тези различни права и свободи и на справедливо равновесие между тях (вж. в този смисъл Решение от 29 януари 2008 г. по дело Promusicae, C-275/06, Сборник, стр. I-271, точки 65 и 66, както и Решение по дело Deutsches Weintor, посочено по-горе, точка 47).

61 Въвеждайки определени изисквания, свързани с използването на откъси от сигнала, законодателят на Съюза се е погрижил мащабите на намесата в свободата на стопанската инициатива, както и евентуалната икономическа полза, която телевизионните оператори могат да извлекат от изготвянето на кратък новинарски репортаж, да бъдат ясно регламентирани.

62 Всъщност член 15 от Директива 2010/13 предвижда в параграф 5, че кратките новинарски репортажи за събитието, което е предмет на изключителни права на излъчване, могат да бъдат изготвяни не за всеки вид телевизионни програми, а единствено за общи новинарски предавания. Затова използването на откъси от сигнала в програми с развлекателна цел, които имат по-значителен икономически ефект от общите новинарски предавания, е изключено, в съответствие със съображение 55 от Директива 2010/13.

63 Освен това в съответствие със същото съображение и с член 15, параграф 6 от Директива 2010/13 държавите членки определят реда и условията относно достъпа до използваните откъси от сигнала, като отчитат надлежно изключителните права на телевизионно излъчване. В това отношение, видно от параграфи 3, 5 и 6 от този член, както и от посоченото съображение 55, тези откъси трябва да бъдат кратки и тяхната максимална продължителност не би следвало да надхвърля 90 секунди. Също така държавите членки са длъжни да определят сроковете във връзка с излъчването на тези откъси. И накрая, телевизионните оператори, които изготвят кратък новинарски репортаж, трябва, по силата на същия параграф 3, да посочат източника на използваните в техните репортажи кратки откъси, което може да има положителен рекламен ефект за носителя на разглежданите изключителни права за телевизионно излъчване.

64 Член 15 от Директива 2010/13 обаче не изключва възможността носителите на изключителните права за телевизионно излъчване, както бе установено в точка 49 от настоящото решение, да извличат финансова полза от своите права. Нещо повече, при договарянето във връзка със закупуването на разглежданите права на практика може да бъде отчетено отсъствието на възможност за рефинансиране посредством компенсация, както и евентуално намаляване на търговската стойност на тези изключителни права за телевизионно излъчване, и това да се отрази върху цената, заплащана за тяхното закупуване.

65 В замяна на това, що се отнася до правата и интересите, които член 15 от Директива 2010/13 си поставя за цел да закриля, следва се припомни, че търговията с изключителни права върху събития от значителен обществен интерес се разраства, както беше посочено в точка 51 от настоящото съдебно решение, и е в състояние да ограничи в голяма степен достъпа на обществеността до информацията относно тези събития.

66 Като се имат предвид, от една страна, значението, което имат защитата на основната свобода да се получава информация, както и свободата и плурализмът на медиите, гарантирани от член 11 от Хартата, и от друга страна, закрилата на свободата на стопанската инициатива, предоставяна от член 16 от последната, законодателят на Съюза е имал основание да приеме норми като

предвидените в член 15 от Директива 2010/13, съдържащи ограничения за свободата на стопанската инициатива, давайки същевременно предимство, с оглед на необходимия баланс между съответните права и интереси, на достъпа на обществеността до информация спрямо свободата на договаряне.

67 При тези условия законодателят на Съюза е могъл основателно да наложи ограниченията на свободата на стопанската инициатива, които съдържа член 15, параграф 6 от Директива 2010/13, на носителите на изключителни права за телевизионно излъчване и да приеме, че неудобствата, произтичащи от тази разпоредба, не са непропорционални от гледна точка на целите, преследв ани от нея, и че те са в състояние да установяват справедливо равновесие между различните разглеждани в конкретния случай основни права и свободи.

68 От всички изложени по-горе съображения следва, че при разглеждането на преюдициалния въпрос не се установяват обстоятелства, които могат да засегнат валидността на член 15, параграф 6 от Директива 2010/13.

По съдебните разноски

69 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

При разглеждането на преюдициалния въпрос не се установяват обстоятелства, които могат да засегнат валидността на член 15, параграф 6 от Директива 2010/13/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 10 март 2010 година за координирането на някои разпоредби, установени в закони, подзаконови и административни актове на държавите членки, отнасящи се до предоставянето на аудио-визуални медийни услуги (Директива за аудио-визуалните медийни услуги).

Подписи